



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 21 stycznia 2025 r.

Poz. 463



Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR PN-II.4131.7.2025 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 20 stycznia 2025 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr VIII/47/2024 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 18 grudnia 2024r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Piaski”, w części obejmującej § 10 ust. 1 pkt 1 lit. b w brzmieniu: „w okresie kwiecień-listopad” i lit. c Regulaminu, stanowiącego załącznik do uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr VIII/47/2024 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 18 grudnia 2024r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Piaski”, w części obejmującej § 10 ust. 1 pkt 1 lit. b w brzmieniu: „w okresie kwiecień-listopad” i lit. c Regulaminu, stanowiącego załącznik do uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr VIII/47/2024 została doręczona organowi nadzoru w dniu 20 grudnia 2024r.

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska w Piaskach przyjęła „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Piaski”, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

Podstawę prawną do podjęcia uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy stanowi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024r. poz. 399, ze zm.).

W myśl tego przepisu ustawy, rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy; regulamin jest aktem prawa miejscowego.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy, regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

1) wymagań w zakresie:

a) selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady,

- b) selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych: wymienionych w lit. a, odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych, które powstały w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz odpadów tekstyliów i odzieży, a także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych,
 - c) uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
 - d) mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;
- 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:
- a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,
 - b) liczby osób korzystających z tych pojemników lub worków;
- 2a) utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów;
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
- 4) (uchylony);
- 5) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- 6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
- 7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;
- 8) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.
- Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 2a ustawy, rada gminy może w regulaminie:
- 1) wprowadzić obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych innych niż wymienione w ust. 2 pkt 1 lit. a i b oraz określić wymagania w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów;
 - 2) postanowić o zbieraniu odpadów stanowiących części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy odrębnie od innych bioodpadów stanowiących odpady komunalne;
 - 3) określić dodatkowe warunki dotyczące ułatwienia prowadzenia selektywnego zbierania odpadów przez osoby niepełnosprawne, w szczególności niedowidzące;
 - 4) określić wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz zwolnić właścicieli takich nieruchomości, w całości lub w części, z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady;
 - 5) określić warunki uznania, że odpady, o których mowa w pkt 1 oraz w ust. 2 pkt 1 lit. a i b, są zbierane w sposób selektywny;
 - 6) wprowadzić obowiązek stosowania indywidualnego oznakowania pojemników lub worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych w sposób, który pozwoli na identyfikację:
 - a) właściciela nieruchomości, na której są wytwarzane odpady komunalne, lub

- b) osób wymienionych w art. 1 pkt 1 lit. b - w przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w art. 2a ust. 1;
- 7) określić sposób zgłaszania lokalizacji miejsca gromadzenia odpadów przez właściciela nieruchomości w celu zapewnienia prawidłowej realizacji usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 8) wprowadzić inne obowiązki dotyczące utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości.

Wydawany na podstawie powyższych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach regulamin stanowi akt prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują go rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

W § 10 ust. 1 pkt 1 Regulaminu ustalono następującą częstotliwość pozbywania się odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych dla zabudowy jednorodzinnej z terenów wiejskich:

- a) odpady niesegregowane (zmieszane) – raz w miesiącu,
- b) bioodpady – raz w miesiącu w okresie (kwiecień-listopad),
- c) bioodpady od grudnia do marca właściciel nieruchomości dostarczania samodzielnie do PSZOK,
- d) odpady selektywne raz w miesiącu,
- e) popiół i żużel z palenisk domowych będzie odbierany w sezonie grzewczym raz w miesiącu w okresie (grudzień –marzec).

Z przytoczonej regulacji wynika, że w przyjętym przez Radę Regulaminie nie została określona częstotliwość odbierania bioodpadów od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej na terenach wiejskich w okresie od grudnia do marca.

W ocenie organu nadzoru, brak określenia w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy częstotliwości odbierania od właścicieli nieruchomości bioodpadów stanowi istotne naruszenie art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na podstawie którego ustawodawca zobowiązał radę gminy do określenia w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy kwestii selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady (podkreślenia moje).

W ocenie organu nadzoru postanowienia § 10 ust. 1 pkt 1 lit. b i lit. c Regulaminu nie wypełniają zakresu upoważnienia do określenia częstotliwości odbierania frakcji odpadów komunalnych – bioodpadów od właścicieli nieruchomości. Przy czym wskazanej wady prawnej nie sanuje regulacja lit. c tego przepisu, w której Rada Miejska przewidziała, iż od grudnia do marca właściciel dostarcza samodzielnie bioodpady do PSZOK.

Zgodnie z art. 3 ust. 2d ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach gmina może nie zapewniać odbierania bioodpadów stanowiących odpady komunalne, jeżeli właściciel nieruchomości zabudowanej jednorodzinny budynkiem mieszkalnym podał w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi informacje, o których mowa w art. 6m ust. 1b pkt 7 (tj. informacje dotyczące posiadania kompostownika przydomowego i kompostowania w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne), oraz korzysta ze zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o którym mowa w art. 6k ust. 4a, a regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy przewiduje zwolnienie w całości z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady.

Ponadto, ustawodawca w art. 6r ust. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dopuścił możliwość zróżnicowania częstotliwości odbierania odpadów, w szczególności w zależności od ilości wytwarzanych odpadów i ich rodzajów, z tym że w okresie od kwietnia do października częstotliwość odbierania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne nie może być rzadsza niż raz na tydzień z budynków wielolokalowych i nie rzadsza niż raz na dwa tygodnie z budynków mieszkalnych jednorodzinnych, z wyłączeniem gmin wiejskich oraz części wiejskiej gmin miejsko-wiejskich, w przypadku których częstotliwość odbierania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne może być rzadsza.

Przepisu tego nie można odczytywać w oderwaniu od dyspozycji art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który zobowiązuje radę gminy do określenia w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy m.in. wymagań w zakresie odbierania od właścicieli nieruchomości frakcji odpadów komunalnych – bioodpadów. Na podstawie tego przepisu ustawodawca zobowiązał radę gminy do określenia szczegółowych zasad selektywnego zbierania i odbierania od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych obejmującego co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady.

Z treści przywołanych wyżej przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie sposób wyprowadzić upoważnienia rady gminy do zaniechania określenia częstotliwości pozbywania się frakcji odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie i wskazanych w ustawie jako odbierane od właścicieli nieruchomości, tj. takich, których pozbywanie się następuje w miejscu ich wytworzenia („u źródła”). W obecnym stanie prawnym ustawa wyraźnie określa bowiem frakcje odpadów gromadzonych selektywnie, które są odbierane od właścicieli nieruchomości.

Reasumując, rada gminy na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach może różnicować częstotliwość pozbywania się zmieszanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów, ale nie może całkowicie zaniechać obowiązku ustalenia częstotliwości pozbywania się tych odpadów w określonych miesiącach.

Stanowisko organu nadzoru poparte jest orzecznictwem sądów administracyjnych.

W wyroku z dnia 23 lutego 2021r., sygn. akt II SA/Wr 548/20, Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu podkreślił, że: „*norma kompetencyjna wynikająca z art. 6r ust. 3b u.c.p.g. nie daje podstaw Radzie do zwolnienia Gminy ze stosowania podstawowej formy pozbywania się bioodpadów przez właścicieli nieruchomości w okresie określonym w uchwale jako pozawegetacyjny, polegającej na ich odbiorze bezpośrednio z nieruchomości. Ustawodawca wskazując w tym przepisie minimalną częstotliwość odbierania bioodpadów w miesiącach newralgicznych z punktu widzenia warunków sanitarnych, jednocześnie nie przyznał Radzie kompetencji do dowolnego kształtowania tej częstotliwości w stosunku do bioodpadów poza okresem od kwietnia do października, w tym, do całkowitego zaniechania odbioru bioodpadów w okresie od grudnia do marca – konsekwencją czego jest konieczność pozbywania się takich odpadów przez właścicieli nieruchomości wyłącznie poprzez dostarczanie ich do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. (...) o prawidłowym określeniu częstotliwości odbierania bioodpadów z terenu nieruchomości, nie może świadczyć objęcie pojęciem okresu wegetacyjnego miesiąca listopada i w związku z tym, zapewnienie odbierania w tym miesiącu bioodpadów co najmniej dwukrotnie (dwa lub cztery razy w zależności od rodzaju zabudowy). Nadal bowiem przez następne cztery miesiące (grudzień – marzec), każdy właściciel nieruchomości, pomimo wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, będzie mógł pozbyć się bioodpadów jedynie poprzez dostarczenie ich do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, gdyż w tym okresie takie odpady nie będą odbierane z terenu nieruchomości. (...) bioodpadem nie są tylko szeroko rozumiane odpady roślinne, zielone (a tylko one mogą podlegać wegetacji) ale również odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, gastronomii, zakładów zbiorowego żywienia, jednostek handlu detalicznego, a także porównywalne odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność. Wprowadzając w regulaminie okres wegetacyjny i pozawegetacyjny Gmina w istocie uznała za bioodpady wyłącznie odpady zielone i tym samym przyjęła, że właściciele nieruchomości mogą pozbywać się pozostałych bioodpadów – nie podlegających procesowi wegetacji (które wytwarzane są przecież przez cały rok) tylko do p.s.z.o.k. Takie rozwiązanie – z omówionych wcześniej już przyczyn - narusza art. 6c ust. 1 i art. 6r ust. 2 d u.p.c.g.”*

Powyższe stanowisko zostało zaaprobowane przez Naczelną Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 18 października 2022r., sygn. akt III OSK 5507/21. W wyroku tym Sąd podkreślił, że: „*Odbiór odpadów z nieruchomości jest jednym z podstawowych obowiązków objętych zadaniem publicznym związanym z utrzymaniem czystości i porządku w gminach. Skoro ustawodawca w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie wprowadził możliwości zaniechania odbierania tych odpadów z nieruchomości zabudowanej, to wprowadzenie tak daleko idącego ograniczenia w zaskarżonej uchwale było niedopuszczalne. Nie można uznać, że w ramach uiszczanej opłaty przez mieszkańca bioodpady są odbierane z nieruchomości zabudowanej tylko w okresie tzw. wegetatywnym roślin, natomiast poza tym okresem odpady te nie są odbierane, a sam mieszkaniec może je dostarczać do punktu odbioru.”*

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr VIII/47/2024, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymuje:

- 1) Burmistrz Piask,
- 2) Przewodniczący Rady Miejskiej w Piaskach.